

Силабус курсу

Порівняльна типологія: діахронний і синхронний аспекти

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.055 романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька

Освітньо-професійна програма «Французька мова та література»

Компонент освітньої програми: вибірковий

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр

Кількість кредитів – 3

Мова викладання: французька

Дні занять: -

Консультації: -

Керівник курсу

Канд. філол. наук, доц. Пежинська Ольга Михайлівна

Контактна інформація: opezhynska@gmail.com 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Мета дисципліни «Порівняльна типологія: діахронний і синхронний аспекти» - ознайомлення магістрантів з особливостями лексики, граматики та стилістики французької та української мов, оволодіння основними засобами компаративного дослідження мов, що передбачає проведення паралелі між французькою та українською мовами, знаходження спільних рис та розбіжностей тощо.

Завдання курсу:

- виробити у студентів систематичні знання про місце порівняльної типології в ряді інших лінгвістичних дисциплін;
- навчити студентів розуміти, яким чином філософські категорії відтворюються у типологічних категоріях мови;
- ознайомити студентів з понятійним апаратом теорії порівняльної типології, дискусійними проблемами, концепціями у працях видатних вітчизняних і зарубіжних лінгвістів;
- розвинути у студентів самостійне критичне мислення, вміння розуміти сутність проблеми, теорії, концепції та самостійно досліджувати мовний матеріал з точки зору порівняльної типології;
- навчити студентів застосовувати методи контрастивного аналізу мовного матеріалу, використовувати на практиці теоретичні знання.

Структура курсу

Години		Тема	Результати навчання	Завдання
лекції/семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1. Типологія фонетичної системи рідної та іноземної мов.				
1/-	10	Тема 1. Ізоморфні явища у фонетичній системі рідної та	Знати способи відтворення філософських категорій у типологічних категоріях мови. Знати понятійний	Питання для обговорення, самостійне конспектування

		іноземної мов	апарат порівняльної і контрактивної типології. Поняття ізоморфних і аломорфних явищ. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у фонетичних системах досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на фонетичному рівні. Вміти Знаходити шляхи її подолання.	ння першоджерел та їх аналіз; виконання тренувальних вправ
1/1	10	Тема 2. Ізоморфні та аломорфні явища у лексичних системах досліджуваних мов	Знати основні поняття семасіології. Знати семантично стилістичний поділ французького словника. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у лексичних системах досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на лексичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз; виконання тренувальних вправ
1/1	10	Тема 3. Ізоморфні та аломорфні явища у словотворі	Знати основні поняття будови слова і словотвору. Знати семантично-стилістичний поділ французького словника. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у словотворі досліджуваних мов у синхронії та діяхронії.	Питання для обговорення, практичні завдання
1/-	10	Тема 4. Типологія фразеологічних одиниць	Знати основні поняття фразеології. Знати класифікації фразеологічних одиниць. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища у фразеології досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, практичні завдання, презентації
Змістовий модуль 2. Система самостійних частин мови французької та української мов				

1/-	9	Тема 5. Основні поняття морфології	Знати основні поняття морфології. Знати класифікації частин мови. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в системі самостійних частин мови досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на граматичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, практичні завдання
1/-	10	Тема 6. Система самостійних частин мови	Знати основні поняття морфології. Знати класифікації частин мови. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в системі самостійних частин мови досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на граматичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, практичні завдання
1/1	10	Тема 7. Типи речень у французькій та українській мовах.	Знати основні поняття синтаксису. Знати класифікації речень. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в синтаксичній системі досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на синтаксичному рівні. Вміти знаходити шляхи її подолання.	Питання для обговорення, самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз; виконання тренувальних вправ
1/1	9	Тема 8. Члени речення в синтаксичній системі досліджуваних мов у синхронії та діяхронії.	Знати основні поняття синтаксису. Знати класифікації членів речень. Вміти визначати ізоморфні і аломорфні явища в синтаксичній системі досліджуваних мов у синхронії та діяхронії. Вміти виявляти і аналізувати причини інтерференції рідної та іноземної мови на синтаксичному рівні. Вміти знаходити шляхи її	Питання для обговорення, самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз; виконання тренувальних вправ

			подолання.	
--	--	--	------------	--

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК11	Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ФК1	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК6	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
	Програмні результати навчання
ПРН2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ПРН7	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ПРН9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ПРН10	Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
ПРН12	Здатність розуміти і поділяти цінності академічної доброчесності, усвідомлювати ризики, пов'язані з недоброчесною академічною поведінкою, діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики, розпізнавати академічну недоброчесність і давати їй належну оцінку.
ПРН15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Літературні джерела

Основна

1. Бондаренко К. Л., Бондаренко О. С. Зіставна лексикологія (гендерний та соціолінгвістичний аспекти). Вінниця, «Нова книга», 2011. 168 с.
2. Зорівчак Р. П. До методології вивчення фразеологічних одиниць у контрастивних дослідженнях / Р. П. Зорівчак // Нариси з контрастивної лінгвістики. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 59 – 65.
3. Кириленко К. І. Теорія і практика перекладу французької мови / К. І. Кириленко, В. І. Сухаревська. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 148 с.
4. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства / М. П. Кочерган. – К.: Академія, 2006. – 424 с.

5. Мацько Л. І. Стилїстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
6. Селіванова О. О. Пареміологічні парадокси в аспекті контрастивних досліджень / О. О. Селіванова // Проблеми зіставної семантики. – Вип. 6. – К.: КНЛУ, 2003. – С. 227 – 231.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. А. П. Грищенко. – К.: Вища школа, 1997. – 493 с.

Допоміжна

8. Альошина І. Г. Лексико-семантичні особливості фразеологізмів з дієсловами руху у французькій та українській мовах / І. Г. Альошина // Мат-ли IV Міжнар. лінгв. семінару "Компаративістика і типологія у сучасній лінгвістичній науці: здобутки і проблеми". – Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2005. – С. 8 – 14.
9. Жлуктенко Ю. О. Контрастивний аналіз як прийом мовного дослідження / Ю. О. Жлуктенко // Нариси з контрастивної лінгвістики. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 5 - 11.
10. Фабіан М. П. Лексична семантика етикетних слів у зіставному аспекті / М. П. Фабіан // Мат-ли IV Міжнар. лінгв. семінару "Компаративістика і типологія у сучасній лінгвістичній науці: здобутки і проблеми". – Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2005. – С. 151 – 155.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- **Поточний контроль:** Усне опитування в ході лекцій та практичних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на практичних заняттях.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, практичні завдання	20
Модуль 2 (теми 5-8) усне опитування, практичні завдання	20
ІНДЗ	20
залік	40

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре

C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складанн
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом